

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความไว้วางใจหัวหน้าผู้ป่วย
ความพึงพอใจในงาน กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ
ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์

นางสาวรพีภาพรณ ประมวลทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, TRUST IN HEAD NURSES,
JOB SATISFACTION, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PROFESSIONAL
NURSES, REGIONAL AND MEDICAL CENTERS

Miss. Ramphapan Pramuansub

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2006
Copyright at Chulalongkorn University

491706

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความไว้วางใจ
หัวหน้าหอผู้ป่วย ความพึงพอใจในงาน กับความ
ยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลศูนย์

โดย

นางสาวรัสมิภาพรรณ ประมวลทรัพย์

สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

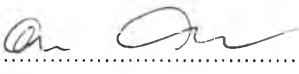
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราภูร

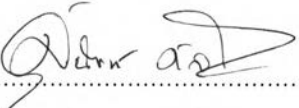
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร.ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพวรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราภูร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม)

รัมภภาพรณ ประมวลทรัพย์: ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความไว้วางใจหัวหน้าผู้ป่วย ความพึงพอใจในงาน กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, TRUST IN HEAD NURSES, JOB SATISFACTION, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL AND MEDICAL CENTERS) อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร บุญใจ ศรีสถิตยรรภากร, 162 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความไว้วางใจในหัวหน้าผู้ป่วย ความพึงพอใจในงาน กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 380 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความไว้วางใจหัวหน้าผู้ป่วย แบบสอบถามความพึงพอใจในงาน และแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลประจำการ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และหาค่าความเที่ยงโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ .93, .95 และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ความไว้วางใจในหัวหน้าผู้ป่วย ความพึงพอใจในงาน ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.00, 3.86, 3.90$ ตามลำดับ)
2. ประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ความไว้วางใจในหัวหน้าผู้ป่วย มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลประจำการ ($r=.467$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลประจำการ ($r=.672$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลประจำการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนของ ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลประจำการได้ร้อยละ 46.3 ($R^2 = .463$) สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร = .672 ความพึงพอใจในงาน - .107 ประสบการณ์ในการทำงาน

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา...2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

Sum
4-2 abk

4677595536: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORDS: PERSONAL FACTORS / TRUST / JOB SATISFACTION / COMMITMENT

RAMPHAPAN PRAMUANSUB (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, TRUST IN HEAD NURSES, JOB SATISFACTION, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL AND MEDICAL CENTERS. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. BOONJAI SRISATIDNARAKUL, R.N., Ed. D., 162 pp.

The purposes of this study were to examine the relationships between personal factors, trust in head nurses, job satisfaction, and organizational commitment, regional hospital and medical centers. Subjects were 380 professional nurses, selected by multi-stage random sampling. Data were collected by using 4 sets of questionnaires: demographic data, trust in head nurses, job satisfaction, and organizational commitment, The questionnaires were tested for content validity. The reliability instruments calculated by Cronbach alpha coefficient were .93, .95, and .96 respectively. Statistical technique which used for data analysis. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Chi-square, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The major findings were as follows:

1. Mean score of organizational commitment, trust in head nurses, and job satisfaction, regional hospital and medical centers were at the high level. ($\bar{X}$ = 4.00, 3.86, 3.90)
2. Work experience was correlated to organizational commitment.
3. Trust in head nurse was correlated with organizational commitment of professional nurses (r =.467; p<.001)
4. Job satisfaction was correlated with organizational commitment of professional nurses (r =.672; p<.001)
5. Job satisfaction and work experience accounted for 46.3 percents of the organizational commitment (R^2 =.463; p<.001) The equation derived from the analysis as follow :

$$\hat{Z}_{\text{commitment}} = .672 \text{ Job satisfaction} -.107 \text{ work experience}$$

Field of Study..Nursing Administration..
Academic Year.....2006.....

Student's Signature.....*Ramphapan P.*.....
Advisor's Signature.....*Boonjai Sr*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความเมตตากรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคอยให้กำลังใจ ข้อคิดคำแนะนำ คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ ความห่วงใย ให้โอกาสสั่งสอน ทุกเรื่อง ให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอนในการทำวิทยานิพนธ์ ความปรารถนาดีที่ท่านอาจารย์มอบให้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความมีน้ำใจอันประเสริฐของท่าน อีกทั้งประทับใจและรักท่านอาจารย์เป็นที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ประธานสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้อันมีค่ายิ่งและให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่างๆ ทั้ง 7 ท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ผู้ประสานงานและพยาบาลประจำการทุกท่าน ในโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 15 แห่งขอขอบคุณโรงพยาบาลสระบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ตอบแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล เพื่อน-น้อง พยาบาลประจำการ หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทุกท่าน ที่แบ่งปันเวลาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนโอกาสในการศึกษาและขอขอบคุณพี่-เพื่อนนิสิตรุ่น 13 ที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนจากบัณฑิตวิทยาลัยและคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณพ่อลี คุณแม่สำภา ประมวลทรัพย์ คุณพ่ออำไพ คุณแม่สมจิตร์ เจริญจิตร ญาติพี่น้องที่เคารพรัก ที่คอยห่วงใย เป็นกำลังใจและกำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณคุณอัมพร เด็กหญิงปริณวิชญา เจริญจิตร ที่ช่วยให้กำลังใจและให้เวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
โรงพยาบาลศูนย์และองค์การพยาบาล.....	13
ความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์การ.....	25
ความไว้วางใจหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	32
ความพึงพอใจในงาน.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	66
การรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	113
รายการอ้างอิง.....	115
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุมัติผู้ทรงคุณวุฒิ หนังสือขอตกลงใช้เครื่องมือ หนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย... ..	135
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ง สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	148
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและขนาดตัวอย่างที่สุ่มได้.....	63
2	แสดงจำนวนพยาบาล และขนาดตัวอย่างจำแนกตามแผนกของหอผู้ป่วย โรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	64
3	แสดงค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความไว้วางใจในหัวหน้าหอผู้ป่วย ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ และความยึดมั่นผูกพันต่อ องค์กรเมื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง.....	72
4	แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	77
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความไว้วางใจใน หัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายด้าน (n=380).....	79
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความไว้วางใจใน หัวหน้าหอผู้ป่วยด้านความเป็นบุคคลที่มีความสามารถของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายข้อ (n=380).....	80
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความไว้วางใจใน หัวหน้าหอผู้ป่วยด้านความเป็นบุคคลที่เปิดเผยของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายข้อ (n=380).....	81
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความไว้วางใจใน หัวหน้าหอผู้ป่วย ความเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายข้อ (n=380).....	82
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความไว้วางใจใน หัวหน้าหอผู้ป่วยความเป็นบุคคลที่มีความเสมอภาคของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายข้อ (n=380).....	83
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงาน ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายด้าน (n=380)...	84

ตารางที่		หน้า
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจ ในงานด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n=380).....	85
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงาน ด้านการประเมินผลและการให้รางวัล ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n=380).....	86
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n=380).....	87
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงาน ด้านการมีส่วนร่วมในวิชาชีพของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n=380).....	88
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อ องค์กรของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายด้าน (n=380).....	89
16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ด้านจิตใจของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n= 380).....	90
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ด้านบรรทัดฐานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n=380).....	91
18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ด้านการคงอยู่ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามรายชื่อ (n=380).....	92
19	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ การจรรยาบรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ สถานภาพสมรส และประสบการณ์ในการทำงาน กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร (n=380)	93
20	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจในหัวหน้าหรือผู้ช่วย ความพึงพอใจในงาน กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร (n=380).....	94

ตารางที่

หน้า

21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) และค่า อำนาจการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ ความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์การของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ (n=380).....	95
22	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และ ค่าคะแนนมาตรฐาน (Beta) ในสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้การพยากรณ์ ความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์การของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์ (n=380).....	96

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	60